

ΟΙ ΕΜΦΥΛΕΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΕΣ, Η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΒΔΟΜΑΔΑ ΚΑΙ Η ΑΓΩΓΗ

Τοῦ κ. Ἰωάννη Μαρκότση, Θεολόγου

ΕΛΛΗΝΟΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

Ὅπως εἶχαμε στό προηγούμενο τεῦχος (No 620) ἀναγράψει, τό περιοδικό μας θά ἐπανήρχετο γιά μιὰ πλήρη κατά τό δυνατόν τοποθέτηση καί κρίση, στό θέμα τῆς θεματικῆς ἐβδομάδας πού γιά πρώτη φορά πραγματοποιεῖται στά Γυμνάσια τό τρέχον σχολικό ἔτος, σύμφωνα μέ τήν ὑπ' ἀρ. Φ. 20.1/220482/Δ2/23-12-2016 Ὑ.Α. τοῦ Ὑπουργοῦ Παιδείας, Ἐρευνας καί Ὀρθοσκευμάτων.

Ἀπό τήν κυκλοφορία τοῦ περιοδικοῦ μας μέχρι σήμερα, ἔχουν γραφεῖ πολλά καί ἔχουν εἰπωθεῖ πολλά. Ἴσως καμμιά ἄλλη ἀπόφαση δέν συνάντησε τόσο καθολική ἀντίδραση καί ἄρνηση. Μετρημένες στά δάχτυλα τῆς μιᾶς χειρός οἱ φωνές ὑποστήριξης τοῦ ἐγχειρήματος, προερχόμενες ἀπό γνωστούς χώρους. Λαμβανομένου δέ ὑπόψιν ὅτι ἐλάχιστα σχολεῖα –ἐξ ὧσων πληροφοροῦμαστε– ἐπέλεξαν τήν θεματική πού ἐπιγράφεται «Ἐμφυλες Ταυτότητες», ἡ ἀποδοκιμασία στήν ἐν λόγω ἐπιλογή τοῦ Ὑπ. Παιδείας λαμβάνει πανηγυρικό χαρακτήρα.

Εἶχαμε ἐπίσης ἐπισημάνει τό βεβιασμένον τοῦ πράγματος, καθώς ἀπόφαση τοῦ Ι.Ε.Π. τῆς 3ης Νοεμβρίου τοῦ τρέχοντος σχολικοῦ ἔτους 2016-2017, ἀπεστάλη μέ ὑπουργική ἀπόφαση μέσα στίς διακοπές τῶν Χριστουγέννων – σημειώνουμε ὅτι τό ἔγγραφο φέρει ἀριθμό πρωτοκόλλου μέ ἡμερομηνία 23-12-2016! Ἀνάγκη λοιπόν νά προβοῦμε σέ περαιτέρω διερεύνηση καί κρίση.

Α. ΕΠΙ ΤΟΥ ΕΓΓΡΑΦΟΥ

Ἡ ἐστίαση τῆς Θεματικῆς Ἐβδομάδος

(Θ.Ε.) στήν ἐντελλόμενη θεματική τῶν τριῶν ἁξόνων, θέτει εὐθύς ἀμέσως καίρια ἐρωτήματα.

α). Πῶς συνδέεται τό «Σῶμα καί Ταυτότητα» μέ τήν ὑπό διαμόρφωση σχέση προεφήβων καί ἐφήβων, σέ ὅ,τι ἀφορᾷ τήν αὐτοεικόνα καί αυτοαντίληψή τους κ.λπ. (σελ. 1 τῆς Ὑ.Α.) μέ τήν διατροφή, τήν Ἀειφόρο Ἀνάπτυξη καί κυρίως τόν καθορισμό τοῦ φύλου; Ὑπάρχουν ἄραγε στό συρτάρι κάποιας ἀρμόδιας ὑπηρεσίας, πιστοποιημένες ἔρευνες πού δείχνουν ἐφήβους κ.λπ. νά ἀσφυκτιοῦν στό φύλο τους καί νά μὴν μποροῦν νά ἀντιμετωπίσουν τήν ἔμφυλη (!) ταυτότητά τους; Μέ πραγματική φιλομαθία καί ἐπιστημονική διάθεση καί ἐνδιαφέρον, θά ἐπιθυμοῦσαμε διακαῶς νά δημοσιευθεῖ ἔστω καί μία ἐξ αὐτῶν. Καί κυρίως μέ ποσοστά ἐπί τοῦ πληθυσμοῦ, ὥστε νά δικαιολογεῖ τέτοια σπουδή καί πρωτοβουλία.

Προτρέχουμε ὁμως καί νομίζουμε ὅχι ἄδικα, ὅτι μερικοί πού ἀδιστάκτως, ἀναισχύντως καί ἀναιδῶς ἔχουν προσβάσεις σέ κέντρα λήψεως ἀποφάσεων, ἔχουν διαβάσει μόνο τά ἔργα καί τά ἡμερολόγια δύο-τριῶν ἐξ αὐτῶν τῶν «περιώνυμων» καί ἐξ αὐτῶν τῶν ἀναγνωσμάτων προβαίνουν σέ ἰσοπεδωτικές γενικεύσεις. Ἐπιβεβαιώνουν τρόπον τινά, τήν γνωστή ρήση τοῦ Ὡμαῖ τοῦ Ἀκινάτη «timeo hominem unius libri»¹ πού πρὸς «ἐκδίκηση» καί ἀποδοκιμασία τῶν εἰσηγητῶν, ἀπετέλεσε τό motto τῆς ἀφίσας πού κοσμεῖ ὅλες τίς Σχολικές Βιβλιοθῆκες τοῦ ΕΠΕΑΕΚ δηλαδή βιβλιοθῆκες πού τά χρήματα γιά τήν ἴδρυσή

1. Φοβοῦμαι τόν ἄνθρωπο τοῦ ἐνός βιβλίου.

καί λειτουργία τους χορηγήθηκαν από κονδύλια τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ένωσης.

Βεβαίως στήν ἱστορία, κάποιοι ἐλάχιστοι, ἀσήμαντη κατά γενική ὁμολογία μειοψηφία, δέν κατάφεραν γιά λόγους πού δέν εἶναι τοῦ παρόντος, νά ἀποδεχτοῦν τό φύλο τους, τήν ταυτότητα *sexus*. Αὐτό δέν σημαίνει ὅτι δικαιολογεῖται ἡ πρωτοβουλία νά βυθιστεῖ στά σκοτεινά τοῦνελ τῆς ψυχολογικῆς ἀβύσσου αὐτῆς τῆς ὁμάδας ὅλη ἡ μαθητιῶσα νεολαία τῆς Ἑλλάδας.

β) Ἡ μεγαλόστομη διακήρυξη τῆς γ' θεματικῆς καί εἰδικά τῆς γ' περιπτώσεως αὐτῆς «Ἀποδομώντας τά ἔμφυλα στερεότυπα» τί ἀκριβῶς θέλει νά ἐπισημάνει;

Ἄλλά ἄς παρακάμψουμε γιά λίγο τό θέμα αὐτό.

• Μπορεῖ κάποιος παιδαγωγός νά μᾶς ἐξηγήσει μέ πειστική παιδαγωγικά ἐπιχειρηματολογία, τίνι τρόπῳ σέ μιᾶ ὁμάδα ἐφήβων 12-14 ἐτῶν θά γίνει ἀνάπτυξη τῶν σωματικῶν ἀλλαγῶν στήν ἐφηβεία; Εἶναι πεπειθισμένη μας ὅτι αὐτοί πού τό πρότειναν δέν ἔχουν μπεῖ σέ σχολική τάξη. Γιατί ἂν μιᾶ παράμετρος τοῦ *bullying* εἶναι ἡ σεξουαλική παρενόχληση καί τά χυδαῖα ὑπονοούμενα, καθώς καί ἄλλες ἀναφορές στόν εὐρύτερο γενετήσιο κύκλο, εὐκόλα μπορεῖ νά φανταστεῖ κανεῖς τό κλίμα μιᾶς μικτῆς τάξης πού συζητᾶ καί ἀναφέρεται στίς σωματικές ἀλλαγές κατά τήν ἐφηβεία καί τά παρεπόμενα. Φυσικά βέβαια, πρὸς ἄρσιν παρεξηγήσεων ἀπό μέρους καλοθελητῶν, δέν ὑποστηρίζει κανεῖς ὅτι τά παιδιά δέν πρέπει νά πληροφοροῦνται γιά τό σῶμα τους. Ἡ κοινωνία μας ὅμως ἔχει «ἐκπολιτιστεῖ» καί μορφωθεῖ πέραν τῶν ὄσων φαντάζονται οἱ εὐφάνταστοι εἰσηγητές τῆς θεματικῆς καί ἔτσι οἱ γονεῖς στήν ἀπόλυτη σχεδόν πλειοψηφία τους ἔχουν πληροφορηθεῖ καί συζητήσει καί ἐνημερώσει τά παιδιά τους –ἀγόρια καί κορίτσια– γιά τίς ἀλλαγές αὐτές. Οἱ κομίζοντες ὅμως «γλαῦκα εἰς Ἀθήνας» φαίνεται ὅτι ἔχουν χάσει κάποια ἐπεισόδια τῆς κοινωνικῆς αὐτῆς προόδου.

• Ἐπίσης, δέν μποροῦμε νά κατανοήσουμε τήν ἐπιδίωξη ἰδεολογικῆς καθοδήγησε γιά γονεῖς καί ἐκπαιδευτικούς μέ θέμα «Ὄμοφοβία καί Τρανφοβία στήν κοινωνία καί τό Σχολεῖο».

Ποιό εἶναι τό «διά ταῦτα» τῆς ἐνότητάς αὐτῆς; Οὔτε ἡ ὁμάδα ΛΟΑΤ καί ILGA Europe (περί αὐτῶν βλέπε σχόλιο προηγούμενου τεύχους Νο 620, σελ. 2) πού ἀσχολεῖται μέ τά δικαιώματα τῶν ὁμόφυλων κ.ἄ. «ζευγαριῶν» δέν θά τολμοῦσε τόσο ἀδιάντροπα νά μαζέψει γονεῖς μαθητῶν ἐνός σχολείου γιά νά τους ἐνημερώσει. Ἄντ' αὐτοῦ ὅμως τό προτείνει τό Ὑπ. Παιδείας διά τοῦ Ι.Ε.Π. Καί παρ' ὅτι στήν πρώτη προσέγγιση δέν φαινόταν κάτι τέτοιο.

Ἄς ἐπανέλθουμε ὅμως στό εἰσαγωγικό θέμα γιά τήν «ἀποδόμηση τῶν ἔμφυλων στερεότυπων».

Πρὸς ἐπίρρωσιν τοῦ σκεπτικοῦ μας, διαβάζουμε στίς δηλώσεις τοῦ Ὑπουργοῦ στό Διαδίκτυο τήν ἐξῆς θέση: «*Τώρα τό ζήτημα τό ὁποῖο ἔχει κατά κάποιον τρόπο παρεξηγηθεῖ, δέν ἰσχύει (ἐνν. τίς ἔμφυλες ταυτότητες). Στά σχολεῖα θέλουμε νά συζητηθοῦν οἱ σχέσεις ἀνάμεσα στά ἀγόρια καί τά κορίτσια, στούς ἀνδρες καί τίς γυναῖκες, ἡ ἰσότητα τῶν φύλων*» (1-2-2017). Τό περιεργό εἶναι, ὅτι ἡ προηγούμενη πρόταση τῆς δήλωσής του –ὅπως τουλάχιστον δημοσιεύθηκε– ἀνέφερε ὅτι «*οἱ μαθητές μεταξύ ἄλλων θά ἐνημερωθοῦν τόσο γιά τήν ὁμοφυλοφιλία, ὅσο καί γιά ἄλλες καταστάσεις*» (ὀ.π.).

Καί λίγο ἀργότερα ὁ ἴδιος ὁ Ὑπουργός πρὸς τήν Ἐπιτροπή Οἰκονομικῶν τῆς Παιδείας γιά τή Θ.Ε. μεταξύ ἄλλων λέγει τά ἐξῆς πού ὄχι μόνο ξεπερνοῦν τήν δῆθεν δημοκρατική καί συλλογική διαδικασία, ὄχι μόνο κουρελιάζουν καί καταργοῦν τήν εὐθύνη τῶν γονιῶν γιά τό γνωστικό περιεχόμενο μαθημάτων πού μέχρι «*χθές*» θεωροῦσαν πῶς ἄπτονται δῆθεν τοῦ στενοῦ πυρήνα τῶν θρησκευτικῶν πεποιθήσεων, ἀλλά εἰσάγουν μιᾶ «σοβιετικοῦ» τύπου ὀλοκληρωτική καθοριστικὴ ἀντίληψη. Διαβάσαμε: «*Ἡ Θ.Ε. εἶναι ...κάτι πού εἶναι ὑποχρεωτικό νά γίνει,*

ύποχρεωτικότητα...» Έχουμε εξαιρετικές ένδειξεις από εκπαιδευτικούς που τό έχουν πάρει στην πλάτη τους...». Δέν μᾶς λείει ὄμως πότε πρόλαβε τό Ὑπουργεῖο καί ἐνημερώθηκε γιά ὄλα αὐτά. Διότι παρ' ὅ,τι θέλει νά κρυφτεῖ πίσω ἀπό νεφελώδεις διατυπώσεις, τά γεγονότα τό ἐκθέτουν. Διότι ὅταν λέγονται αὐτά (πρίν τήν 9η Φεβρουαρίου), λόγω ἀντιδράσεων ἀπό φορεῖς (ΟΛΜΕ, γονεῖς, Ἐκκλησία, Συλλόγους κ.λπ.) τό Ὑπουργεῖο μετέθεσε τήν προθεσμία ὑποβολῆς προτάσεων ἕως τήν 20η Φεβρουαρίου. Ποῦ λοιπόν ἔχει τά ἀναφερόμενα δείγματα; Ποῦ βρῆκε τίς ἐνδείξεις; Ἀντιλαμβανόμαστε. Ἀπό ἐπισπεύδοντα κομματικά στελέχη. Ἀλλά ἔτσι θά πᾶμε μπροστά; Καί βέβαια δέν μᾶς λείει ἡ πολιτική ἡγεσία, οἱ ἐνδείξεις πού ἔχει γιά τούς σύγχρονους «προθύμους» σέ ποιά ἐνότια ἀφοροῦν; Ἄν πρόκειται δηλαδή γιά τίς Θ.Ε. πού ἀφοροῦν τῇ διατροφή καί τίς ἐξαρτήσεις. Ἡ βεβαιότητά μας ὅτι πρόκειται περὶ αὐτῶν ὀφείλεται στή σιγή καί στήν ἀποσιώπηση τοῦ θεματικοῦ ἄξονα. Εἴμαστε περισσότερο ἀπό βέβαιοι ὅτι ἄν ἐπρόκειτο γιά τήν πολυσυζητημένη Θ.Ε. τῶν ἔμφυλων ταυτοτήτων, ὄχι μόνο ποσοστά σχολικῶν μονάδων ἀλλά καί ἐπώνυμες ἀναφορές-λίστες «ἡρώων προθύμων καί ἐπισπευδόντων» θά εἶχαν γίνεαι.

Ἐπιπλέον ὑπάρχει καί ἡ ἀπειλή τῆς πολιτικῆς ἡγεσίας πρὸς τούς διαφωνοῦντες. Ἀντιγράψουμε: «Γι' αὐτό νά προσέξουν ὀρισμένοι νά μὴν ταυτιστοῦν μέ τίς ἀντιδράσεις τους μέ στρατόπεδα πού δέν θά ἤθελαν ποτέ οἱ ἴδιοι νά ἐμπλακοῦν». Τό μήνυμα εἶναι σαφές. Ἡ ΟΛΜΕ πού ἔχει πλειοψηφία ἀριστερῶν καί ἀριστεριστικῶν ὅπως ἀποκαλοῦνται ὀργανώσεων, νά προσέξει μὴ τυχόν καί ταυτιστεῖ μέ ἀπόψεις πού προέρχονται ἀπό τόν ἐκκλησιαστικό χώρο. Συνεπῶς, καί τό θέμα «φύλο» στήν νότια ἄκρη τῆς Εὐρώπης, ἔχει πλέον κομματικοποιηθεῖ.

Φαίνεται τέλος ὅτι ἡ πολιτική ἡγεσία τοῦ Ὑπουργείου βρίσκεται ἀλλοῦ. Ἀπό ποῦ ἄραγε ἀντλεῖ τήν ἄλλη βεβαιότητα ὅτι αὐτά εἶναι «θέματα πού ὄλη ἡ κοινωνία τά συζητᾶ,

τά ἀποδέχεται καί ἀποτελοῦν καθεστῶς σέ ὄλον τόν κόσμο»; Γι' αὐτό ἄλλωστε μερικοὶ πανηγυρίζουν καί βιάζονται καί πιέζουν γιά τήν τήρηση τῶν προθεσμιῶν δηλώνοντας ὅτι «τό Ὑπουργεῖο Παιδείας εἶναι ἀποφασισμένο νά εἰσάγει στά σχολεῖα τήν ἐνημέρωση γιά θέματα πού ἀφοροῦν σέ γκέι² καί ἔμφυλες καταστάσεις, στό πλαίσιο εἰδικά ἀφιερωμένης Θ.Ε.» (βλ. διαδίκτυο, 2, 3, καί 4/2/2017).

Β' ΓΕΝΙΚΗ ΚΡΙΤΙΚΗ

Τό ἐνδιαφέρον τοῦ Σχολείου νά εἶναι ἀνοικτό –σύμφωνα μέ τήν Παιδαγωγική Ἐπιστήμη– σέ ὄλους τούς ἐμπλεκόμενους στό ἔργο του, ἀναμφιβόλως περιλαμβάνει

2. Γνωρίζουμε ὅτι ἡ ἱστορία δέν γράφεται μέ τά «ἄν». Ἐπειδή ὄμως ἐδῶ δέν πρόκειται γιά ἱστορία ἀλλά γιά τρόπο ζωῆς, συμπεριφορᾶς καί ἀνθρωπίνων σχέσεων ΕΝΤΟΣ ΣΧΟΛΕΙΟΥ, θέτουμε ἕνα ἐρώτημα, ὅπως ἕνας ἐπιστήμων στό ἐργαστήριό τους ἢ στό γραφεῖο του διερωτᾶται, ὥστε νά ὀδηγηθεῖ σέ μιά εἰς βάθος μελέτη. Ἐστω λοιπόν μιά σχολική τάξη, 20-25 μαθητῶν στήν ὁποία ἔχει ἐπιλεγῆ ἡ Θ.Ε. «Ἐμφυλες Ταυτότητες». Στή διάρκεια τῶν δράσεων, συζητήσεων κ.λπ., ἀναφέρονται στό θέμα τῆς κατανόησης τοῦ «φύλου». Καί ἀφοῦ ἕνας μαθητής ἢ μαθήτρια ζητήσει τό λόγο ἀναφέρεται διεξοδικά στήν ἐπιθυμία του/της ἢ στήν ἐπιλογή του νά συνάπτει ὁμοφυλικές ἐρωτικές σχέσεις. Κανείς διδάσκων δέν πρόκειται νά προλάβει νά τόν/τήν διακόψει. Ἐρωτᾶται λοιπόν ἡ εἰσηγήτρια τοῦ θέματος ἐπιστημονική ὁμάδα: Εἶναι θέμα αὐτό πού θά περάσει ἀπαρατήρητο; Εἶναι θέμα πού οἱ ὑπόλοιποι μαθητές θά τό προσπεράσουν χωρίς τήν γνωστή καζούρα; Εἶναι θέμα πού δέν θά κάνει τόν κύκλο του στήν τοπική κοινωνία; Καί ἀκόμα ἐρωτᾶται: Εἶναι ἢ ὄχι τά θέματα αὐτά τοῦ στενοῦ χαρακτήρα τῆς προσωπικότητας καί κατά συνέπεια χαρακτηρίζονται ἀπό τό ἀπόρητο; Δέν τά λέμε ἐμεῖς. Οἱ «προοδευτικοί» ἀνά τόν πολιτισμένο κόσμο κίνησαν γῆ καί οὐρανό ὥστε τά κατ' αὐτούς ἀφορώντα τόν σεξουαλικό προσανατολισμό νά μὴν εἶναι κοινοποιήσιμα ἢ δημοσιεύσιμα. Εἶναι δέ χαρακτηριστική ἡ γνώμη τοῦ καθηγητῆ Ψυχολογίας στό Πανεπιστήμιο Κρήτης Ἀλεξ. Κακαβούλη, ὅτι «ἡ ἀναφορά θεμάτων ὁμοφυλοφιλίας στή σχολική αἴθουσα, εἶναι γενικά ἀντιπαιδαγωγική, γιατί γίνεται λόγος γιά ἀρνητικά συμπτώματα ἐνός σπάνιου βιολογικοῦ φαινομένου, αἰνίγματος κατὰ τήν ὁμολογία τῆς βιολογικῆς ἀνθρωπολογίας» (βλ. συνέντευξή του στόν ἰστότοπο τῆς «Χριστιανικῆς Φοιτητικῆς Δράσεως»).

καί τούς γονεῖς. Βεβαίως καί τήν τοπική κοινωνία. Γι' αὐτό ἐκ πρώτης ὄψεως ἀκούγεται λογικό νά θέλει τό σχολεῖο νά εὐαισθητοποιήσει τούς γονεῖς τῶν μαθητῶν του γιά φλέγοντα θέματα, στά ὁποῖα καί γιά τά ὁποῖα ἀπαιτεῖται διεξοδική μελέτη ἢ ὁποῖα θά εἶναι καί ἐπιστημονικά κατοχυρωμένη. Δέν εἶναι ὅλοι οἱ γονεῖς γνῶστες τῶν εἰδικῶν θεμάτων διατροφῆς καί τῶν θεμάτων ἀντιμετώπισης, πρόληψης καί διαχείρισης τῶν ἐξαρτήσεων καί χρήσης οὐσιῶν. Δέν μπορεῖ ὅμως νά ἰσχυρισεῖ κανεῖς τό ἴδιο καί γιά τά θέματα πού ἀπτονται τῆς Θ.Ε. τῶν «Ἐμφυλων ταυτοτήτων», διότι τά κοινῶς ἀποδεκτά στερεότυπα φύλου, δέν εἶναι ἐξαρτώμενα καί συναρτώμενα τῆς κάθε ἐποχῆς. Εἶναι διαχρονικά καί στήν οὐσία γιά τό λόγο αὐτό χαρακτηρίζονται στερεότυπα, διότι δέν εἶναι ὑποκείμενα σέ διάλογο τῆς ἐποχῆς τους καί ὑπό καθεστῶς ἀλλαγῆς κατά περίπτωσιν. Κατά συνέπεια, ἡ συζήτηση γιά τήν ἀποδοχή τοῦ ἰσότημου «ἄρρενος καί θήλεος» στήν ἐργασία ἢ στήν ἀμοιβή, δέν εἶναι ἀλλαγῆ φυλετικοῦ στερεοτύπου, ὅσο καί ἂν στό παρελθόν ὑπῆρχαν ἄλλες προσεγγίσεις, τότε πού τά πάντα κρίνονταν μέ τήν σωματική ρώμη. Σήμερα ὅμως εἴμαστε σέ ἄλλη ἐποχή καί δέν τίθεται στόν πολιτισμένο κόσμο τέτοιο ζήτημα. Καί ὅσο κι ἂν δέν ἀρέσει σέ σύγχρονους ἐμμονικούς παρωχημένων ιδεολογιῶν, πρώτη ἡ Ἐκκλησία καί ἡ Θεολογία, διά τῶν πατέρων τῆς Ἐκκλησίας³, τόνισαν τό ἰσότημο ἄνδρα καί γυναίκας. Δέν χρειάζεται νά ἐπιμεινόμε σ' αὐτό. Δέν μπορούμε ὅμως νά ἀντιληφθοῦμε τό ζήλο νά ἐνημερωθοῦν οἱ γονεῖς, φορεῖς ἀγωγῆς πρῖν καί μετά τό Σχολεῖο, σέ θέματα πού τά κοινωνικά στερεότυπα εἶναι τόσο συμπαγῆ καί ἀδιαπέραστα, γιατί ἔχουν νά κάνουν μέ τήν ἴδια τήν ἀνθρώπινη φύση, μέ ἐπιθυμητό στόχο τῶν

3. Παρέλκει ἡ ἐκτεταμένη ἀναφορά ἐπί τοῦ θέματος. Θέση ὅπως αὐτή τοῦ ἁγ. Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου, μέ τό κύρος τῆς ἀγιότητός του ὅτι «ἄνδρες οἱ νομοθετοῦντες καί κατά γυναικῶν ἡ νομοθεσία» (Ρ.Γ. 36, 289 Α) πείθει καί τόν πιό κακοπροαίρετο γιά τήν ἀλήθεια.

Θ.Ε. νά συμφιλιωθοῦν μέ τήν ἐκτροπή, τή διαστροφή καί ἄρνηση τοῦ φύλου.

2. Στήν ὅλη αὐτή ὑπόθεση, λανθάνει καί μιᾶ προκατάληψη. Οἱ γονεῖς πού ἔχουν παιδιά τά ὁποῖα ἔχουν ζητήματα κακῆς διατροφῆς πού σχετίζονται μέ κατανάλωση ἀκατάλληλων τροφῶν ἢ ἔχουν ἀνορεξία ἢ ἀλλεργικές ἀντιδράσεις, παρακολουθώντας δράσεις γι' αὐτούς κατά τήν Θ.Ε. προφανῶς θά πάρουν κατευθύνσεις γιά ἐπάνοδο στήν κανονικότητα, τήν ὑγιεινή διατροφή, τήν ἀποφυγή junk food, τήν παρακολούθηση ἀπό εἰδικούς γιά τήν ἀντιμετώπιση τῆς ἀνορεξίας ἢ τήν ἀντιμετώπιση τῆς ἐξάρτησης ἀπό οἰνοπνευματώδη ποτά κ.ἄ. Τό ἴδιο προφανῶς θά γίνει καί γιά τήν ἀντιμετώπιση τῆς χρήσης ἐξαρτησιογόνων οὐσιῶν. Δέν πιστεύουμε ὅτι θά ἐπιτραπεῖ ἡ ὁποιαδήποτε ἐφησυχαστική καί καθησυχαστική πρακτική. Ἡ πρόταση θά εἶναι ἡ προσφυγή σέ εἰδικούς κάθε λογῆς, διατροφολόγους, διαιτολόγους, εἰδικούς ψυχολόγους καί παιδοψυχιάτρους, ὥστε ἡ μή φυσιολογική ζωὴ νά ἐπανέλθει σέ μιᾶ κανονικότητα.

Ἄς δοῦμε ὅμως ποιό εἶναι τό πνεῦμα γιά τίς «Ἐμφυλες Ταυτότητες». Πρῶτη ἐκπληξη, ὅτι ἡ ἀπομάκρυνση ἀπό τά στερεότυπα φύλου δέν θεωρεῖται πρόβλημα καθ' ἑαυτό ὥστε οἱ γονεῖς νά δράσουν γιά τήν ἐπάνοδο στήν κανονικότητα. Ἀντιθέτως μάλιστα, ὁ στόχος εἶναι νά θεωρήσουν οἱ γονεῖς ὅτι αὐτοῖ ἔχουν μιᾶ οἰονεῖ «ἀσθένεια» πού κάποιοι τήν βάφτισαν «ὄμοφοβία», «τρανφοβία» καί ὅτι ἄλλο θά τούς προκύψει κατά τήν διάρκεια. Συνεπῶς, **στὶς δύο περιπτώσεις ζητεῖται ἡ ρύθμιση καί θεραπεία, ἐνῶ στήν ἄλλη, ἐπιδιώκεται ἡ συμμόρφωση τῶν γονέων, σέ νέα ἀκατάλληπα γιά τήν παραδοσιακὴ καί στερεοτυπικὴ δομὴ τῆς οἰκογένειας ἀπὸ καταβολῆς κόσμου, ιδεολογήματα.**

3. Τό ὅλο θέμα, ὅπως ἔχει ἤδη ἀπὸ εἰδικούς ἐπισημανθεῖ, στοχεύει στά θεμέλια τῆς οἰκογένειας. Ὁ καθηγητὴς Ἄλ. Κακαβούλης, σέ συνέντευξή του παρατηρεῖ ὅτι «τά ἀνωτέ-

ρω θέματα⁴, αποτελούν μέρος του γενικότερου ζητήματος της “σεξουαλικής αγωγής” στο σχολείο. Η διδασκαλία και η αγωγή των φύλων “ή παιδεία των φύλων” όπως θά την ονόμαζα και οι διαφυλικές σχέσεις θεωρείται βασικός σκοπός της παιδείας και του σχολείου, μιά και αφορά στην ανάπτυξη και διαμόρφωση της ταυτότητας του ανδρικού και γυναικείου φύλου, στη βιολογική, την ψυχολογική, και την πνευματική τους διάσταση. Το θέμα του φύλου τοποθετείται ή πρέπει να τοποθετείται κυρίως **ως προϋπόθεση της ανδρογυνικής συζυγίας και γέννησης και ανατροφής παιδιών, μέσα στο μυστήριο του γάμου και της οικογένειας**. Κάθε άλλη αναφορά σε “έμφυλες ταυτότητες” δεν έχει θέση στη σχολική εκπαίδευση⁵.

4. Ένα άλλο βασικό θέμα σχετίζεται με την υιοθέτηση νέων όρων, που –ανεξάρτητα από την «διάχυσή» τους ανά τον κόσμο–, πρέπει να εισάγονται στην εκπαιδευτική πρακτική κατόπιν πολλής βασάνου. Στην Θ.Ε. γιά τις «Έμφυλες Ταυτότητες» αναφέρονται οι όροι «όμοφοβία» και «τρανφοβία». Ποιός καθορίζει την εισαγωγή των όρων αυτών; Όλες οι «...φοβίες» στην ουσία είναι οιοει άσθενειες και χρήζουν θεραπευτικής παρέμβασης. Δ.χ. όταν κάποιος έχει «κλειστοφοβία» ή «υψοφοβία» ή «άγοραφοβία» και πολλά άλλα συναφή, λέμε ότι ο ίδιος έχει πρόβλημα, και πρέπει κατά περίπτωση με ψυχολόγους ή ψυχιάτρους να τό αντιμετωπίσει. Όταν ή ομάδα των όμοφυλοφίλων και «τράνς»(!!) κινεί γή και ουρανό και βάζει απέναντί της αυτούς που δέν συμφωνούν ή δέν τούς αποδέχονται, και τούς θεωρεί άσθενεις, και τούς περιγράφει, και την –κατ’ αυτούς– «άσθενεία» τους και την ονομάζει «όμοφοβία» και «τρανφοβία», ποιά λογική λείει στην υπόλοιπη συντριπτική πλειοψηφία του πληθυσμού ότι πρέπει να αυτοχαρακτηρίζονται έχοντες ως οιασδήποτε μορφής «...φοβία»; Μόνο και μόνο γιά τό

ότι ή μειοψηφία εμφανίζεται τιμωρός της πλειοψηφίας και προκλητικά την περιθωριοποιεί, ή Θ.Ε. δέν έπρεπε έπ’ ουδενί λόγω να δικαιώσει αυτήν την μονομέρεια. Καί τό άπολύτως έκτός λογικής είναι ότι σε καμιά άλλη πτυχή του δημόσιου βίου και του επισημοτικού και κυρίως στην πολιτική ζωή και πραγματικότητα δέν γίνεται άνεκτή ή έπιβολή όρολογίας που έρχεται έπιβαλλόμενη από την μειοψηφία, να προσβάλει και να χαρακτηρίσει άνρητικά την πλειοψηφία.

5. Η έπιβολή μιās χωρίς ευρύτερες συναινέσεις διδακτικής ύλης, έστω και μέ την μορφή των Θ.Ε. (ή ίσως άκριβώς γι’ αυτό), ανοίγει τή συζήτηση του πλαισίου του περιεχομένου και των αναλυτικών προγραμμάτων. Καί βέβαια και την θεωρία της παιδείας της χώρας. Έν πρώτοις, ή χώρα δέν είναι ή άρχαία Σπάρτη που τά παιδιά αφήνονταν στην παιδεία των υπό της σπαρτιατικής πολιτείας τεταγμένων δασκάλων, γιά να γαλουχηθούν στα ιδανικά της συγκεκριμένης πολιτείας, άδιαφορώντας γιά την γνώμη των γονέων. Ένα μοντέλο που έπίσης ακολουθήθηκε τόσο στις κομμουνιστικές χώρες, όσο και στις χώρες που επικράτησε ο φασισμός όπου ή πολιτική ιδεολογία καθοριζόταν άνωθεν, μέ πολλά και γνωστά κωμικοτραγικά. Στην άστική μας Δημοκρατία, τά προγράμματα και όλα τά περιεχόμενα σπουδών, εισάγονται μέ την σύμφωνη γνώμη φορέων, έπιστημονικών Ένώσεων και κατόπιν ευρείας διαβούλευσης, ώστε να είναι σε συμφωνία μέ τούς νόμους που διέπουν τούς στόχους και τούς σκοπούς της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Έκπαίδευσης. Η ιδεολογική μονομέρεια ή μιá κρατούσα κατά περιόδους ιδεολογία, δέν μπορεί να ρυθμίζει τά της Παιδείας. Κατόπιν ποιās διαβούλευσης και μέ ποιούς τό Ι.Ε.Π. αποφασίζει ότι ή Θ.Ε. που προτείνει συνάδει μέ τούς σκοπούς και τούς στόχους της παιδείας μας όπως αυτοί σαφώς όριοθετούνται στους κείμενους νόμους και τά Π.Δ.; Στη συναίνεση ποιών φορέων στηρίχτηκε ή άπόφαση; Άρα, έπειδή πάρα τίς άπέλλιδες προσπάθειες

4. Ένν. των «Έμφυλων Ταυτοτήτων»

5. Από συνέντευξη του καθηγητή στην ίστοσελίδα της «Χριστιανικής Φοιτητικής Δράσεως».

κάποιων ἐδῶ καί πολύ καιρό, δέν κατέστι δυνατόν νά εἰσαχθεῖ σχετικό μάθημα ἐκ τῆς κανονικῆς θύρας, οἱ ἐνδιαφερόμενοι λάθρα τό εἰσήγαγαν ἐκ τῶν παραθύρων. Ὅπωςδῆποτε ὅμως δέν περιποιεῖ τιμὴ γιὰ τὴν πολιτικὴ ἡγεσία, νά δρᾷ μέ τέτοιο τρόπο.

“Ὅπως παρατηρεῖ ὁ προαναφερθεῖς καθηγητὴς Ἄλ. Κακαβούλης στὴν προμνημονευθεῖσα συνέντευξη, «τά παιδιά μεγαλώνουν καὶ ώριμάζουν ψυχικά, νοητικά, συναισθηματικά, μέ τὴν ἐπιθυμία καὶ τὴν τάση νά διαμορφωθοῦν σέ ἕνα ἀπὸ τὰ δύο διακριτὰ φύλα, τὸ ἀνδρικό καὶ τὸ γυναικεῖο... “Ρευστοποίηση” τοῦ φύλου, ὡς ἐπιστημονικὴ ἔννοια δέν ὑφίσταται ἐκ φύσεως καὶ ἐκ τῶν πραγμάτων. Πάντοτε στό ὕψιστο ποσοστὸ τοῦ γενικοῦ πληθυσμοῦ, θά κυριαρχεῖ σταθερὰ τὸ ἀνδρικό καὶ τὸ γυναικεῖο φύλο. Ἄν ὑπάρχει “τάση γιὰ ρευστοποίηση”, αὐτὴ εἶναι τεχνητὴ καὶ προκαλεῖται ἀπὸ ὁσους θέλουν νά μεγεθύνουν τὴν ἔκταση τοῦ προβλήματος γιὰ προσωπικούς λόγους».

Πῶς λοιπόν, ἡ πράγματι ὑπαρκτὴ ἀλλὰ ὅπως ἀπ’ ὅλους ὁμολογεῖται σπάνια αὐτὴ μειοψηφία θά ἀντιμετωπιστεῖ; Θεραπευτικὰ γιὰ ἐπάνοδο στὴν φυσιολογικὴ κατάσταση φύλου ἢ ὡς ἐπαινετὴ στάση καὶ συμπεριφορὰ ἢ ὁποῖα οὐδεμίας παρέμβασης ἔχει ἀνάγκη καὶ χρεια; Ὁ τρόπος εἶναι ἀπλός. Παλιός καὶ δοκιμασμένος. Ἐκτός τῆς μαζικῆς ἀγωγῆς, αἰῶνες τώρα, ἔχει ἀναχθεῖ σέ ἀποτελεσματικὸ παιδαγωγικὸ μέσο ἡ ἑξατομικευμένη ἀγωγή⁶. Γιὰ ὅσα παιδιά ἀντιμετωπίζουν πρόβλημα κατανόησης φύλου (!!) ἡ ἄριστη παιδαγωγικὴ παρέμβαση, εἶναι ἡ διακριτικὴ ἑξατομικευμένη ἀγωγή, ἡ συζήτηση μέ εἰδικούς ψυχολόγους, ἀφοῦ σέ κάθε Δ/ση Δ/θμίας Ἐκπαίδευσης ὑπάρχει Συμβουλευτικὸς Σταθμὸς Νέων (ΣΣΝ) στελεχωμένος μέ ειδι-

κούς ἐπιστήμονες, ὑπάρχουν σέ ἄλλα Σχολεῖα Περισοχολικὲς Ὑπηρεσίες εἴτε ἐξαρτώμενες ἀπ’ αὐτὰ εἴτε ἀπὸ ἄλλους φορεῖς καὶ δράσεις ὅπως οἱ Δῆμοι, ὥστε ὁ κάθε μαθητὴς καὶ ἡ κάθε μαθήτρια, οἱ ἐνδιαφερόμενοι γονεῖς καὶ κηδεμόνες νά ἐγκύψουν στό θέμα καὶ νά βροῦν λύση. Φαίνεται ὅμως ὅτι τό ζητούμενο εἶναι νά υπάρξει μιὰ δημοσιοποίηση τοῦ θέματος ὄχι γιὰ λύση ἢ ἀντιμετώπιση, ἀλλὰ γιὰ ἀποδοχὴ καὶ θριαμβολογία⁷. Ἄς συγχωρηθεῖ μιὰ δόση ὑπερβολῆς. Θυμίζει λίγο τὸν Αἰσώπειο μῦθο τῆς κολοβῆς ἀλεπούς.

7. Διερωτώμεθα καὶ γιὰ κάτι ἀκόμα. Ὑποθετίσθω ὅτι δέν εἶχε καὶ δέν ἔχει κανεὶς ἀντίρρηση γιὰ τὴν Θ.Ε. μέ τὸν ὑπό συζήτηση ἄξονα. Σέ ὅλα τὰ γνωστικὰ ἀντικείμενα ὑπάρχει μιὰ ἀποδεκτὴ ἐπιστημονικὴ πραγματικότητα ἢ ὁποῖα διδάσκεται ἢ παρουσιάζεται. Ἀκόμα καὶ σέ γνωστικὰ πεδία πού δέν ὑπάρχει κοινῶς ἀποδεκτὴ λύση, λ.χ. στὴν ἀποδοχὴ ἑνὸς οικονομικοῦ μοντέλου στὶς Ἀρχές Οἰκονομικῆς Θεωρίας, ἡ παρουσίαση τῶν θεωριῶν εἶναι ἀκαδημαϊκοῦ χαρακτῆρα καὶ δέν ἐπηρεάζει τὴ ζωὴ τῶν μαθητῶν. Στὴ διαπραγματεύση τοῦ θέματος «Ἐμφυλές Ταυτότητες» ποιά εἶναι ἡ κρατοῦσα ἐπιστημονικὴ ἄποψη; Ἄν μὲν δέν ὑπάρχει, εἶναι ἀντιπαιδαγωγικὸ νά ἀφήνονται τὰ παιδιά μέ ἀνοικτὰ τέτοια θέματα. Ἄν ὑπάρχει γιὰτὴν δέν ἀνακοινῶνται τό ποιά εἶναι; Ὁ δόλος εἶναι προφανῆς, γιὰτὴν ὅλοι γνωρίζουμε ὅτι ἐπ’ αὐτοῦ δέν ὑπάρχει μιὰ καθιερωμένη καὶ κοινὰ ἀποδεκτὴ ἐπιστημονικὴ ἄποψη. Ἀποτέλεσμα ὅλων αὐτῶν εἶναι ὁ καθένας καὶ καθεμία, νά λέει ὅ,τι θέλει, καθὼς γιὰ κάθε ἄποψη, καὶ τὴν πιὸ ἀκραία, ὑπάρχει γιὰ τὸν ἐκφραστὴ τῆς μιὰ κατ’ αὐτόν/τὴν ἐπιστημονικὴ τεκμηρίωση. Μέ τέτοιο τρόπο ὅμως δέν μπορεῖ νά λειτουργήσει τίποτα.

Προφανῶς ὅμως τό θέμα δέν τελειώνει ἐδῶ. Ἀνάγκη νά ἐπανέλθουμε.

6. Τό θέμα αὐτό, ἀπόμεινο ὅπως εἶπαμε τῆς οὐσιώδους σεξουαλικῆς ἢ ἐρωτικῆς διαπαιδαγώγησης, εἶναι ἰδιαίτερα λεπτό. Ὁ καθηγητὴς Γ. Κρουσταλάκης, ἐπισημαίνει ὅτι «ἡ σεξουαλικὴ διαπαιδαγώγηση εἶναι μιὰ μορφή παιδευτικῆς λειτουργίας πού τελεῖται σέ διαπροσωπικὸ ἐπίπεδο (éducation personnalisée)», Κρουσταλάκη Γεωργίου, *Διαπαιδαγώγηση*, Ἀθήνα 1998, σελ. 278.

7. Γιὰ τό λόγο αὐτό καθιστάμεθα τὰ τελευταῖα χρόνια θεατὲς ὁμοφυλοφυλικῶν παρελάσεων (gay parades) σέ πολλές πόλεις τοῦ λεγόμενου πολιτισμένου κόσμου.